

Jaarverslag van de Commissie van Toezicht
van Hasselt
Jaar 2019 (september t.e.m. december)

A : De leden van de Commissie van Toezicht

Cc : Het centraal Secretariaat van de CTRG

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

Beerten Christian Jurist
Castro Maxim Arts
De Bie Dorien
Drabbe Gilbert
Fraiponts Natalie
Geerits Marc
Geraerts Lore Jurist
Houbey Pieter
Kenens Paul
Kolb Ine Ondervoorzitter
Rubens Marie-Paule Jurist
Scheelen Paul
Schepers Jozef
Schepers Patsy
Steegmans Nico Voorzitter
Wouters Ellen
Wouters Peter

B. Functioneren

De nieuwe commissie is op 27 september voor het eerst samengekomen. De vergaderingen (27/9 - 25/10 - 8/11- 13/12) en de werkzaamheden van de secretaris en de voorzitter (a.i.) werden voor een goed deel besteed aan kennismaking, informatierondes, organisatorische afspraken en formaliteiten. De commissie werd ook overspoeld door teksten en reglementen vanuit de Centrale Raad. Deze werden geagendeerd en besproken tijdens de eerste maanden. De voorzitter heeft de vragen die leven bij de commissieleden uiteindelijk verzameld, en

vervolgens een afspraak gemaakt met de CTRG (dhr. Bas) om deze te bespreken tijdens de maandvergadering van februari 2020.

De heer Paul Dauwe, algemeen directeur van de instelling, heeft tijdens de kennismakingsvergadering op 25/10 de commissie uitgebreide informatie gegeven aangaande de P.I. Hasselt (inleiding en vragenronde) en verzorgde daarbij aansluitend een omstandige rondleiding in het gebouw.

De CvT Hasselt heeft ervoor geopteerd om tijdens het maandcommissariaat van een ervaren commissielid twee nieuwe leden te laten “meelopen”. De twee daaropvolgende maanden worden zij maandcommissaris met dien verstande dat de nieuwe leden altijd beroep kunnen doen op deze meer ervaren collega (en uiteraard op de voorzitter). Ook nieuwe leden kunnen als maandcommissaris andere nieuwe commissieleden meenemen op celbezoek. De afspraak is evenwel dat de commissie nooit met meer dan twee leden op celbezoek gaat om het gevoel van vertrouwelijkheid niet te schaden. Deze formule blijkt succesvol te zijn.

Uiteraard is het verslag van de klachtenbehandeling door de maandcommissaris een belangrijk agendapunt van de maandelijkse vergadering. Het is, na het (meegaan op) celbezoek, de meest effectieve manier om kennis te maken met het leven in de gevangenis en de problemen dat dit kan meebrengen.

De vragen/klachten die ons bereiken via mail (vooral via de Centrale Ombudsman en de CTRG) worden afgehandeld door de voorzitter, al dan niet in samenwerking met de maandcommissaris.

Algemene issues of klachten die regelmatig terugkeren worden in een apart overleg tussen de voorzitter en de algemeen directeur besproken.

C. Behandeling van verzoeken van gedetineerde personen / Bemiddeling

Individuele klachten/verzoeken bereiken ons via de gekende rapportbriefjes. Die worden minstens eenmaal per week opgehaald door de maandcommissaris. Dan volgt in 99% van de gevallen een bezoek aan de betrokken gedetineerde. Enkel wanneer de klacht omstandig schriftelijk wordt uitgelegd, kan het gebeuren dat hierover rechtstreeks contact wordt opgenomen met de directie. Naargelang de klacht (praktisch, informatief, complex,...) beslist de maandcommissaris of de behandeling bij de directie via mail, telefonisch of ter plaatse bij de directie gebeurt. Indien mogelijk maakt de maandcommissaris een afspraak met directie om zo snel mogelijk feed back te gaan geven aan de klager. Bij complexere/delicatere klachten (deze

zijn in de meerderheid), gebeurt dit door de maandcommissaris zelf. Soms is feed back overbodig bijvoorbeeld bij de immer terugkerende vragen naar werk. Deze vragen worden gewoon overgemaakt aan de directie.

Bij heel wat klachten komt de maandcommissaris in een welles-nietesverhaal terecht. De commissie gaat er van uit dat dit probleem opgelost zal zijn op het ogenblik dat de klachtencommissie operationeel zal zijn.

De vragen/klachten die ons bereiken via mail (vooral via de Centrale Ombudsman en de CTRG) worden afgehandeld door de voorzitter, al dan niet in samenwerking met de maandcommissaris.

Algemene issues of klachten die recurrent voorkomen worden in een overleg tussen de voorzitter en de algemeen directeur besproken. Voorbeelden hiervan waren:

- ✓ Stand van zaken van het werkaanbod
- ✓ Problemen met de infrastructuur (douches, verluchting,...)
- ✓ Tucht sancties
- ✓ Camerabewaking
- ✓ Naakfouilles
- ✓ Telefoon op cel

Hiervan wordt verslag gedaan aan de voltallige commissie op de eerstvolgende maandvergadering.

D. De Commissie in cijfers

Van september tot en met december 2019:

Maandelijks commissievergaderingen: 4

Aanwezigen: zie maandverslagen

Vergadering van de voltallige commissie met de algemeen directeur: 1

Overleg voorzitter – algemeen directeur: 1

Bezoeken maandcommissarissen aan de instelling n.a.v. klachten/verzoeken: 27

Aantal klachten/verzoeken via rapportbriefjes of andere: 43 (42 mannen – 1 vrouw)

Bemiddelingen: September – november: 27 / december : geen

II. De penitentiaire inrichting – Gevangenis van xxx

A. Werking

[korte beschrijving]

B. Opmerkelijke gebeurtenissen / belangrijkste veranderingen binnen de inrichting

[werken in de gevangenis, wijzigingen in regime, stakingen, aanwerving of vertrek van personeel, zelfmoord, ontsnapping, enz.]

C. De penitentiaire inrichting in cijfers

a. Gevangenisbevolking (maand per maand)

[theoretische capaciteit, werkelijke capaciteit, aantal veroordeelden ; aantal beklaagden ; aantal geïnterneerden, onderscheid vrouwen - mannen - 'X' – kinderen]

b. Aantal personeelsleden (maand per maand)

III. Het toezicht

Aantal klachten/verzoeken per rubriek

Contacten buitenwereld/familie: 1

Detentieomstandigheden: 15

Detentieplan 1

Gezondheidszorg: 7

Orde en veiligheid: 7

Regime en activiteiten: 12

De klachten/verzoeken in de grootste rubriek (Detentieomstandigheden) zijn zeer uiteenlopend. Een structureel probleem met de slecht werkende douches en dito ventilatiesysteem op bepaalde secties werd opgevolgd en telkens opnieuw gerapporteerd aan de directie. Het is een reeds lang gekend probleem waarbij men vanuit de directie wijst naar ontwerpfouten maar ook naar gedetineerden die de ventilatiekanalen ver-/volstoppen. De Commissie volgt dit verder op.

Er zijn vaak klachten over tuchtsancties (rubriek Orde en Veiligheid). De Commissie komt meestal in een welles-nietesverhaal terecht. Een stricto sensu-benadering zou erin bestaan de gedetineerde te vragen of hij/zij gehoord werd door de directie en of hij/zij de kans kreeg een advocaat te raadplegen, de enige twee formele voorwaarden die als zodanig vermeld staan in het Huishoudelijk Reglement van de gevangenis van Hasselt (p. 37 e.v.). De vaak geformuleerde klachten i.v.m. de bewijslast en de strafmaat zouden dan niet verder ter sprake komen of besproken worden met de directie. Tot op heden werden deze klachten door de Commissie wel besproken met de directie. In geen enkel geval is de directie van mening veranderd over bewijslast en strafmaat na aankarten door Commissie. Dit euvel zal pas van de baan zijn (hopelijk) bij de inwerkingtreding van de Klachtencommissie. Tot dan blijft de Commissie dit opnemen.

De klachten/verzoeken in de rubriek Regime en Activiteiten handelen meestal over Werk. Het is een gekend probleem: er zijn veel meer gegadigden dan jobs. Ook worden de arbeidsplaatsen toegekend aan gedetineerde personen die “geschikt” zijn voor de/een job. Het aantal opdrachten/aanbestedingen voor de gevangenis van Hasselt was dramatisch teruggelopen na de langdurige staking van het bewakingspersoneel in de zomer van 2018. In 2019 heeft het vertrouwen van de bedrijfswereld zich slechts zeer langzaam hersteld. De rol die de Commissie bij deze klachten kan spelen, is uitermate gering.

De meeste klachten in de rubriek Gezondheidszorg gaat om het weigeren van voorschriften voor medicatie door de gevangenisarts. Daar kan de Commissie niet in bemiddelen. Sedert december is er een arts aanwezig in de Commissie. Voor andersoortige klachten aangaande gezondheidszorg is dat zonder meer een meerwaarde voor de werking van de Commissie.

IV. Advies en informatie voor de CTRG

Er was in 2019 afstemming tussen onze Commissie en de CTRG omtrent klachten van gedetineerden en/of hun familie die centraal toekwamen via de Federale Ombudsman of de CTRG zelf.

V. Conclusie(s)

De grootste uitdaging voor de Commissie in 2020 is het samenstellen en het operationeel maken van de klachtencommissie.